

SİNÜS TEOREMİ

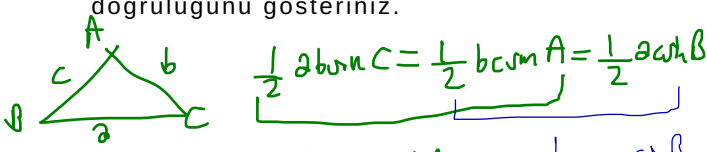
Bir ABC üçgeninde, herhangi bir kenar uzunluğunun karşısındaki köşede bulunan açının sinüsüne oranı sabittir.

$$\frac{a}{\sin A} = \frac{b}{\sin B} = \frac{c}{\sin C} \quad (\text{Bu oran daha sonra çember konusunda ele alınacaktır})$$

Örnek...1 :

Herhangi bir ABC üçgeninde alan bağıntısını kullanarak

$$\frac{a}{\sin A} = \frac{b}{\sin B} = \frac{c}{\sin C} \text{ eşitliğinin doğruluğunu gösteriniz.}$$

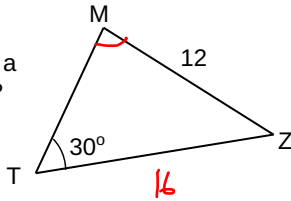

$$\frac{a}{c} = \frac{\sin A}{\sin C} \quad \frac{b}{a} = \frac{\sin B}{\sin A}$$

$$\frac{a}{\sin A} = \frac{c}{\sin C} = \frac{b}{\sin B}$$

Örnek...2 :

MTZ bir üçgendir. $|TZ|=16$ $|MZ|=12$ br, $m(\hat{T})=30^\circ$ olduğuna göre $\sin(M)$ kaçtır?

$\sin$ teo. ile

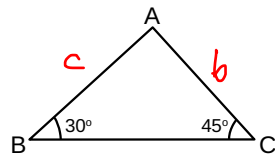
$$\frac{16}{\sin M} = \frac{12}{\sin 30} = \frac{1}{\frac{1}{2}} \Rightarrow \sin M = \frac{8}{12} = \frac{2}{3}$$

Örnek...3 :

MTZ bir üçgendir. $m(\hat{B})=30^\circ$, $m(\hat{C})=45^\circ$

$\frac{|AC|}{|AB|}$ Kaçtır?

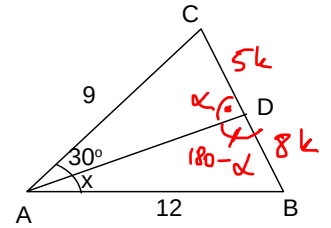
$\sin$ teo. ile

$$\frac{b}{\sin 30} = \frac{c}{\sin 45} \Rightarrow \frac{b}{c} = \frac{\sin 30}{\sin 45} = \frac{1/2}{1/\sqrt{2}} = \frac{\sqrt{2}}{2}$$

Örnek...4 :

Şekilde ABC üçgen, $8|CD|=5|BD|$, $|AC|=9$ br, $|AB|=12$ br, $m(\hat{CAD})=30^\circ$ ve $m(\hat{DAB})=x$ olarak veriliyor. Buna göre, $\tan x$ kaçtır?

$$\Delta ACD \text{ de } \frac{9}{\sin \alpha} = \frac{5k}{\sin 30}$$

$$\sin \alpha = \sin(180-\alpha)$$

$$\Delta ABD \text{ de } \frac{12}{\sin(180-\alpha)} = \frac{8k}{\sin x}$$

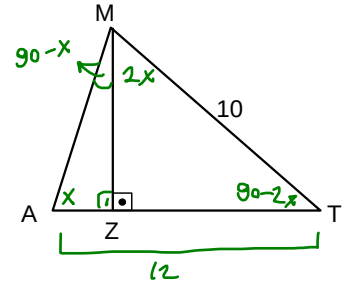
$$\frac{9}{12} = \frac{5 \sin x}{8 \sin 30} \Rightarrow \sin x = \frac{36}{60} = \frac{3}{5}$$

İ. Y. 1

$$\frac{A(ACD)}{A(ABD)} = \frac{5}{8} = \frac{1/2 \cdot |AD| \cdot 9 \sin 30}{1/2 \cdot |AD| \cdot 12 \sin x} \Rightarrow \sin x = \frac{3}{5}$$

Örnek...5 :

Şekilde MAT bir üçgen, $m(\hat{ZMT})=2 \cdot m(\hat{MAZ})$, $|MT|=10$ br ve $|AT|=12$ br olduğuna göre $\tan(\hat{ZMA})$ kaçtır?

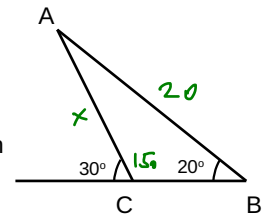

$$\Delta MAT \text{ de } \sin \text{ teo. ile } \frac{12}{\sin(90-x)} = \frac{10}{\sin x}$$

$$\cot x = \frac{\cos x}{\sin x} = \frac{12}{10} = \tan(90-x) = \frac{6}{5}$$

Örnek...6 :

Bir oyuncak üreticisi hazırlayacağı oyuncak için çizdiği projede şekilde A noktasından B noktasına tahta bir çita yerleştirmeyi düşünmüştür. Sonradan yapılan değerlendirmede çitanın A noktasından C noktasına bağlanmasının daha uygun olduğu değerlendirilmiştir. $|AB|=20$ cm $\sin 20=0,34$. Buna göre çitanın boyundaki kısalma kaç cm dir?

$$\frac{20}{\sin 150} = \frac{x}{\sin 20}$$

$$\frac{20}{1/2} = \frac{x}{0,34}$$

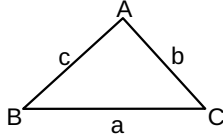
$$x = 40 \cdot 0,34 = 13,6$$

$$\text{Kısalma } 20 - 13,6 = 6,4 \text{ m}$$

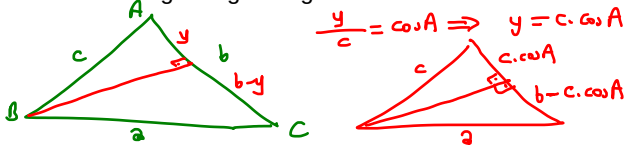
KOSİNÜS TEOREMİ

Üçgen şeklindeki bir cismin iki kenarının uzunluğu ve bu iki kenar arasındaki açı bilindiğinde üçüncü kenar uzunluğunu ölçmeye gerek kalmadan hesaplamak mümkündür.

Bir ABC üçgeninde
 $a^2 = b^2 + c^2 - 2 \cdot b \cdot c \cdot \cos A$
 $c^2 = a^2 + b^2 - 2 \cdot a \cdot b \cdot \cos C$
 $b^2 = a^2 + c^2 - 2 \cdot a \cdot c \cdot \cos B$

Örnek...7 :

Herhangi bir ABC üçgeninde kenarlar arasında $a^2 = b^2 + c^2 - 2 \cdot b \cdot c \cdot \cos A$ eşitliğinin doğruluğunu gösteriniz.

$$\frac{y}{c} = \cos A \Rightarrow y = c \cdot \cos A$$

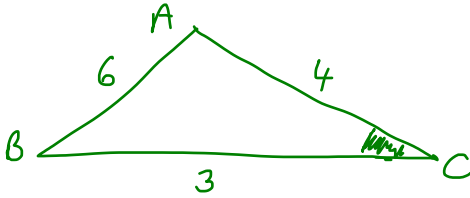
$$c^2 - (c \cos A)^2 = a^2 - (b - c \cos A)^2$$

$$c^2 - c^2 \cos^2 A = a^2 - b^2 + 2bc \cos A - c^2 \cos^2 A$$

$$\frac{b^2 + c^2 - 2bc \cos A}{2} = a^2$$

Örnek...8 :

Bir ABC üçgeninde $a=3$ br, $b=4$ br ve $c=6$ br ise bu üçgende ölçüsü en büyük olan açının kosinüs değeri kaçtır?

en büyük açı $\hat{C}$ dır.

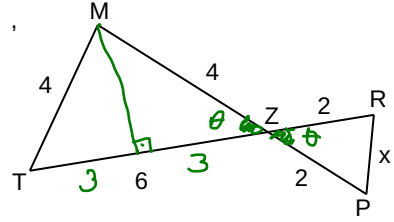
$$b^2 = a^2 + c^2 - 2 \cdot a \cdot c \cdot \cos C$$

$$\cos C = \frac{36 - 25}{-24} = -\frac{11}{24}$$

Örnek...9 :

MTZ bir üçgendir.

$[TR] \cap [MP] = \{Z\}$,
 verilen uzunluklara göre x kaç birimdir

$$x^2 = 2^2 + 2^2 - 2 \cdot 2 \cdot 2 \cdot \cos \theta$$

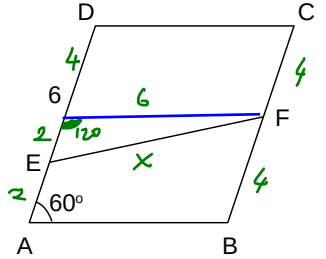
$$= 8 - 8 \cdot \frac{3}{4} = 8 - 6$$

$$x = \sqrt{2}$$

Örnek...10 :

Karşılıklı kenarları paralel ve tüm kenarları eşit olan dörtgene eşkenar dörtgen denir.

Şekilde ABCD eşkenar dörtgen, F [BC] nin orta noktasıdır. $|EA|=2$ br, $ED=6$ br olduğuna göre $|EF|$ kaç birimdir?

$$x^2 = 6^2 + 2^2 - 2 \cdot 6 \cdot 2 \cdot \cos 120$$

$$= 36 + 4 + 12$$

$$x = \sqrt{52} \text{ br}$$

Örnek...11 :

Bir ABC üçgeninde a, b, c kenar uzunlukları olmak üzere $a^2 = b^2 + c^2 - bc$ bağıntısı geçerliyse A açısı kaç derecedir?

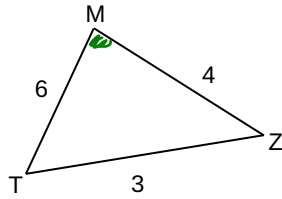
$$\text{denesi geçen } a^2 = b^2 + c^2 - 2bc \cos A = b^2 + c^2 - bc$$

$$\cos A = \frac{1}{2}$$

$$A = 60^\circ$$

DEĞERLENDİRME

- 1) MTZ bir üçgendir. Şekilde verilene göre en küçük açının sinüs değeri kaçtır?

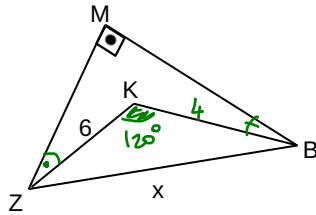

$$3^2 = 6^2 + 4^2 - 2 \cdot 6 \cdot 4 \cdot \cos M \Rightarrow \cos M = \frac{43}{48}$$

$$\sin^2 M + \cos^2 M = 1$$

$$\sin^2 M = 1 - \left(\frac{43}{48}\right)^2 = \frac{5}{48} \cdot \frac{91}{48} \Rightarrow \sin M = \frac{\sqrt{455}}{48}$$

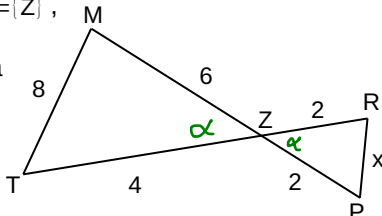
- 2) MBZ bir üçgendir. $m(\widehat{BMZ}) = 90^\circ$, $|KB| + 2 = |KZ| = 6br$, $m(\widehat{MZK}) + m(\widehat{MBK}) = 30^\circ$, $|BZ|$ kaç birimdir?

$$x^2 = 6^2 + 6^2 - 2 \cdot 6 \cdot 6 \cdot \cos(120) = 5^2 + 24$$

$$x = \sqrt{76} \text{ br}$$

- 3) MTZ bir üçgendir. $[TR] \cap [MP] = \{Z\}$, verilen uzunluklara göre x kaç birimdir

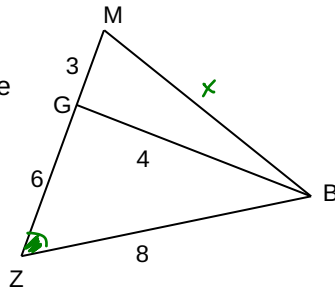

$$8^2 = 6^2 + 4^2 - 2 \cdot 6 \cdot 4 \cdot \cos \alpha \Rightarrow \cos \alpha = -1/4$$

$$x^2 = 2^2 + 2^2 - 2 \cdot 2 \cdot 2 \cdot \left(-\frac{1}{4}\right) = 10$$

$$x = \sqrt{10}$$

- 4) MBZ bir üçgendir. $2|MG| = |GZ| = 6br$, $2|BG| = |BZ| = 8br$ ise $|MB|$ kaç birimdir?

$$4^2 = 6^2 + 8^2 - 2 \cdot 6 \cdot 8 \cdot \cos z \Rightarrow \cos z = 7/8$$

$$x^2 = 8^2 + 9^2 - 2 \cdot 8 \cdot 9 \cdot \frac{7}{8} = 64 + 81 - 126$$

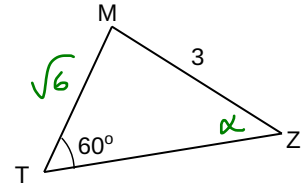
$$x = \sqrt{19}$$

- 5) Bir ABC üçgeninde a, b, c kenar uzunlukları olmak üzere $a^2 = b^2 + c^2 + bc$ bağıntısı geçerliyse A açısı kaç derecedir?

$$a^2 = b^2 + c^2 + bc = b^2 + c^2 - 2bc \cos A$$

$$\cos A = -1/2 \Rightarrow m(\widehat{A}) = 120^\circ$$

- 6) MTZ bir üçgendir. $|MZ| = 3br$, $|TM| = \sqrt{6}br$, $m(\widehat{T}) = 60^\circ$ ise $m(\widehat{Z})$ kaç derecedir?

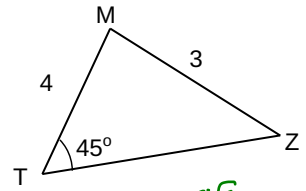

$$\frac{3}{\sin 60} = \frac{\sqrt{6}}{\sin \alpha}$$

$$\sin \alpha = \frac{\sqrt{6} \cdot \sqrt{3}/2}{3} = \frac{\sqrt{2}}{2}$$

$$\alpha = 45^\circ \text{ (} 135^\circ \text{ olamaz)}$$

- 7) MTZ bir üçgendir. $m(\widehat{T}) = 45^\circ$, $|TM| = 4br$, $|MZ| = 3br$, olduğuna göre $\tan(Z)$ kaç olabilir?

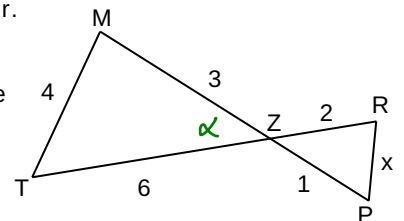

$$\frac{3}{\sin 45} = \frac{4}{\sin z} \Rightarrow \sin z = \frac{2\sqrt{2}}{3}$$

$$\tan z = \frac{2\sqrt{2}}{1}$$

→ pitagorla

- 8) MTZ bir üçgendir. $[TR] \cap [MP] = \{Z\}$, verilen uzunluklara göre x kaç birimdir

$$4^2 = 3^2 + 6^2 - 2 \cdot 3 \cdot 6 \cdot \cos \alpha \Rightarrow \cos \alpha = 29/36$$

$$x^2 = 2^2 + 1^2 - 2 \cdot 2 \cdot 1 \cdot \frac{29}{36}$$

$$x^2 = 5 - \frac{29}{9} = \frac{16}{9}$$

$$x = \frac{4}{3}$$

(üçgenlerin benzer olduğunu farketmediyseniz :)

2.yol olarak G deki bütünler açılara göre iki farklı üçgende iki farklı kosinüs teoremi kullanabiliriz. $\cos(\widehat{ZGB})$ bulunur ve sonra MGB de bu değerini zıt işaretlisi $\cos(\widehat{MGB})$ için kullanılır.